

Preekserie: Genesis – Van Eden naar Egypte Onderweg naar zondag 8 maart 2026: 'Kijk niet om'

We zitten in de preekserie over het boek Genesis en het grote verhaal dat God met de wereld heeft. Een verhaal dat zijn vervulling vindt in Christus: de Alpha en de Omega, het begin en het einde. In Hem vinden we zowel onze oorsprong als onze bestemming.

In de periode tot aan Pasen volgen we de geschiedenis van God met aartsvader Abraham, die gehoor gaf aan wat God vroeg en daardoor - volkomen onverwacht en tegen alle menselijke logica in - een van de belangrijkste mensen in de geschiedenis werd als 'vader van vele volkeren'.

*****

Hoe werkt 'Samen naar Zondag'? Maak een keuze uit een of meer van de volgende onderdelen:

1. **Zelf ontdekken**

Je overdenkt zelf het Bijbelgedeelte en kunt hierbij gebruik maken van een van de bijbelstudiemethodes. Als het vragen oplevert, noteer ze en probeer antwoorden te vinden. Neem je vragen en bevindingen mee naar je kring!

2. **Aanvullende teksten en suggesties**

Deze teksten en suggesties helpen je om na te denken over het Bijbelgedeelte en het thema.

3. **Meer toelichting en gespreksvragen**

Om je nog meer te helpen vind je hier een korte uitwerking van het thema en het Bijbelgedeelte en vragen om met elkaar op kring te bespreken.

1. Zelf ontdekken

Bijbeltekst: Genesis 19:1-29 (NBV21)

¹ De twee engelen kwamen 's avonds in Sodom aan. Lot zat juist in de stadspoort. Zodra hij hen zag stond hij op, ging hun tegemoet en boog zich diep voor hen neer. ² 'Heren,' zei hij, 'komt u toch mee. Het huis van uw dienaar staat voor u open; overnacht daar en was er uw voeten. Dan kunt u morgenvroeg uw weg vervolgen.' 'Nee, dank u,' antwoordden ze, 'we overnachten wel op het plein.' ³ Omdat hij echter sterk bleef aandringen, gingen ze met hem mee naar zijn huis. Daar maakte hij een maaltijd voor hen klaar; hij bakte brood en ze aten bij hem.

⁴ Maar nog voordat Lot en zijn gasten konden gaan slapen, liepen alle mannen van Sodom bij Lots huis te hoop, jong en oud, niemand uitgezonderd. ⁵ 'Waar zijn die mannen die bij je overnachten?' riepen ze Lot toe. 'Breng ze naar buiten, we willen ze nemen!' ⁶ Lot ging naar buiten en deed de deur achter zich dicht. ⁷ 'Maar vrienden, zoiets kunnen jullie toch niet doen!' zei hij. ⁸ 'Luister, ik heb twee dochters die nog nooit met een man geslapen hebben. Die zal ik bij jullie brengen, doe met hen wat jullie willen. Maar laat die mannen met rust, ik heb hun niet voor niets een veilig onderkomen geboden.' ⁹ Maar ze schreeuwden: 'Uit de weg!' Ook riepen ze: 'Dat woont hier als vreemdeling en moet ons zo nodig de wet voorschrijven. Wacht maar, jij zult er ook van lusten, en nog meer dan zij!' En ze drongen Lot ruw opzij en wilden de deur openbreken. ¹⁰ Maar de twee mannen trokken Lot het huis in en deden de deur weer dicht, ¹¹ en ze sloegen alle mannen die bij de ingang van het huis waren, jong en oud, met blindheid, zodat ze tevergeefs probeerden de ingang te vinden.

¹² Daarna vroegen ze aan Lot: 'Hebt u hier nog meer familie? Zonen, dochters, een schoonzoon, ga met iedereen die bij u hoort weg uit deze stad. ¹³ Wij staan namelijk op het punt deze stad te verwoesten: er zijn zulke ernstige beschuldigingen tegen haar ingebracht dat de HEER ons hierheen heeft gestuurd om haar te verwoesten.' ¹⁴ Lot ging naar zijn schoonzons, de mannen die met zijn dochters zouden trouwen, en zei tegen hen: 'Vlug, weg uit deze stad, want de HEER gaat haar verwoesten.' Maar zijn schoonzons namen hem niet serieus.

¹⁵ Zodra het licht begon te worden zetten de engelen Lot aan tot spoed: 'Vlug, ga hier weg met uw vrouw en uw twee dochters, anders komt u om

vanwege de misdrijven die in deze stad zijn begaan.’¹⁶ Toen Lot aarzelde, grepen de mannen hem en zijn vrouw en zijn twee dochters bij de hand, omdat de HEER hem wilde sparen, en ze trokken hem mee de stad uit. Pas buiten de stad bleven ze staan.¹⁷ Toen zei een van hen: ‘Vlucht, uw leven is in gevaar! Kijk niet om en sta nergens in de vallei stil. Vlucht de bergen in, anders komt u om.’¹⁸ Maar Lot antwoordde: ‘Nee, dat niet, mijn heer!’¹⁹ U hebt het beste met uw dienaar voor, u bewijst mij een grote weldaad door mij in leven te laten. Maar ik kan onmogelijk naar de bergen ontkomen, het onheil zou mij inhalen en ik zou alsnog sterven.²⁰ Dat stadje daar is dichtbij, dat zou ik kunnen halen. Geef mij de kans om daarheen te vluchten, dat zou mijn redding kunnen zijn; het is maar een onbeduidend stadje.’²¹ Hij kreeg ten antwoord: ‘Ook in dit opzicht zal ik u ter wille zijn: het stadje dat u bedoelt zal ik niet wegvagen.’²² Vlucht daarheen en haast u, want tot u daar aangekomen bent kan ik niets doen.’ Zo kreeg die stad de naam Soar.

²³ De zon was al opgegaan toen Lot in Soar aankwam.²⁴ Toen liet de HEER uit de hemel zwavel en vuur neerregenen op Sodom en Gomorra²⁵ en Hij vernietigde die steden en de hele vallei, met de inwoners van al de steden en met alles wat er op het land groeide.²⁶ De vrouw van Lot, die achter hem liep, keek om en veranderde in een zuil van zout.

²⁷ ’s Morgens vroeg ging Abraham naar de plaats waar hij bij de HEER had gestaan.²⁸ Toen hij uitkeek over Sodom en Gomorra en over de hele vallei, zag hij dikke rookwolken van het land opstijgen als uit een smeltoven.

²⁹ Toen God de steden wegvaagde waar Lot had gewoond, liet Hij Lot aan de ondergang ontkomen. Zo hield God, toen Hij de steden in de vallei verwoestte, rekening met Abraham.

2. Aanvullende teksten en suggesties

Handelingen 7:25-29

²⁵ Hij (Mozes) meende dat zijn volksgenoten zouden begrijpen dat God hen door zijn toedoen wilde bevrijden, maar ze begrepen het niet.²⁶ De volgende dag kwam hij tussenbeide toen twee Israëlieten aan het vechten waren, en hij probeerde hen met elkaar te verzoenen door te zeggen: “Jullie zijn toch broeders? Waarom doen jullie elkaar dan

kwaad?”²⁷ Maar de man die zijn volksgenoot mishandelde, duwde hem weg en zei: “Wie heeft jou als leider en rechter over ons aangesteld?”²⁸ Wou je mij soms ook doodslaan, net als die Egyptenaar gisteren?”²⁹ Toen Mozes dat hoorde, nam hij de vlucht en vestigde zich als vreemdeling in Midjan, waar hij twee zonen kreeg.

2 Petrus 2:6-10

⁶ Ook Sodom en Gomorra heeft Hij tot vernietiging veroordeeld, Hij heeft die steden in de as gelegd en ze daarmee ten voorbeeld gesteld aan alle goddelozen van latere tijden. ⁷ Maar Lot, die rechtvaardig was en zwaar leed onder de losbandige levenswandel van die wettelozen, redde Hij. ⁸ Deze rechtvaardige woonde in hun midden; dag in dag uit werd zijn rechtschapen ziel gekweld wanneer hij hoorde en zag hoe ze zich aan God noch gebod stoorden. ⁹ De Heer blijkt dus vromen uit de beproeving te kunnen redden en onrechtvaardigen gevangen te kunnen houden tot de dag van het oordeel, om hen dan te straffen. ¹⁰ Hij straft vooral diegenen die, door onreine verlangens gedreven, een verderfelijk leven leiden en het gezag van de Heer verachten.

Deuteronomium 29:23-25

²³ “Waarom behandelt de HEER dit land zo? Waarom is zijn toorn zo hevig opgelaaid?” ²⁴ Dit zal het antwoord zijn: “Zij hebben het verbond geschonden dat de HEER, de God van hun voorouders, met hen sloot toen Hij hen wegleidde uit Egypte; ²⁵ ze zijn andere goden gaan vereren en hebben neergeknield voor goden die ze nog niet kenden en die de HEER niet voor hen had bestemd.

Jesaja 13:19

Babel, de parel onder de koninkrijken, de grote trots van de Chaldeeën, Babel wordt als Sodom en Gomorra, steden door God verwoest.

Klaagliederen 4:6

De wandaden van mijn volk zijn groter dan de zonden van Sodom, dat in een oogwenk werd weggevaagd, zonder dat een hand het beroerde.

Ezechiël 16:53-55 (tegen Jeruzalem)

⁵³ Toch zal Ik hun lot ten goede keren, het lot van Sodom en haar dochters en dat van Samaria en haar dochters, en ook jouw lot zal Ik ten goede keren, net als dat van hen. ⁵⁴ Jij zult je vernedering ondergaan en je schamen voor alles wat je gedaan hebt, en zij zullen daar troost uit

putten. ⁵⁵ En als je zussen Sodom en Samaria met al hun dochters in ere zijn hersteld, zullen ook jij en je dochters in ere worden hersteld.

Lukas 17:18-30

²⁸ Of zoals het eraan toeging in de dagen van Lot: ze aten, ze dronken, ze kochten, ze verkochten, ze plantten, ze bouwden; ²⁹ maar op de dag waarop Lot wegtrok uit Sodom, regende het vuur en zwavel uit de hemel en kwamen allen om. ³⁰ Zo zal het ook gaan op de dag waarop de Mensenzoon wordt geopenbaard.

Lukas 17:32

³² Denk aan de vrouw van Lot! ³³ Wie probeert zijn leven veilig te stellen zal het verliezen, maar wie het verliest zal het behouden.

Suggestie 1

Wat een schokkende en goede dingen gebeuren er in deze lezing! Schrijf ieder voor zich op wat jou hierin het meest opvalt en hoe jij daar tegenaan kijkt. Maak twee kolommen, een met de kwalijke dingen en een met de goede. Wat zegt het over 'de mens', wat zegt het over God, over oordeel en rechtvaardigheid?

Suggestie 2

Eerder in de serie zagen we dat Lot koos om te gaan wonen in Sodom, een plaats met een waterrijke vallei maar een slechte naam. In de lezing van vandaag zit Lot in de stadspoort. Hij was erbij gaan horen, hij was één van hen. Dacht hij. Maar toen hij zijn gasten wilde beschermen tegen de mannen van de stad, riepen zij: *'Dat woont hier als vreemdeling en moet ons zo nodig de wet voorschrijven. Wacht maar, jij zult er ook van lusten, en nog meer dan zij.'*

Sodom was puur slecht. Geen plek om te gaan wonen, zou je zeggen. Kun je dit zien als een les, een waarschuwing voor ons om ons niet te begeven in verkeerde omgevingen en omstandigheden? Maar kunnen we wel altijd kiezen voor goede personen, gezonde plekken en ideale omstandigheden? Waar/wanneer is het moeilijk (gebleken) om te kiezen tussen de ene en de andere kant? Kunnen 'verkeerde' omstandigheden misschien ook een kans bieden om een goed voorbeeld te zijn, wellicht te getuigen? Hoe blijf je dan standvastig, trouw in het goede?

3. Meer toelichting en gespreksvragen

Psalm 1:1-2

¹ Gelukkig de mens die niet meegaat met wie kwaad doen, die de weg van zondaars niet betreedt, bij spotters niet aan tafel zit, ² maar vreugde vindt in de wet van de HEER en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht.

Johannes 3:19-21

¹⁹ Dit is het oordeel: het licht kwam in de wereld en de mensen hielden meer van de duisternis dan van het licht, want hun daden waren slecht. ²⁰ Wie kwaad doet, haat het licht; hij schuwt het licht omdat anders zijn daden bekend worden. ²¹ Maar wie oprecht handelt zoekt het licht op, zodat zichtbaar wordt dat God werkzaam is in alles wat hij doet.'

Hebreeën 13:1-2

¹ Houd de onderlinge liefde in stand ² en houd de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen.

In het vorige hoofdstuk (Genesis 18) lazen we dat er drie mannen bij Abraham kwamen. In de lezing van deze zondag zijn twee van hen in Sodom aangekomen. Dan blijken het engelen te zijn. Lot zit in de poort, hij lijkt in Sodom gesetteld te zijn. Hij noemt de mensen daar 'vrienden', maar dat is beslist niet wederzijds. Toen het eropaan kwam, beschouwden ze hem als een vreemdeling, nog wel een vreemdeling die hen even de les kwam lezen.

Lot probeert zijn gasten te beschermen tegen de schreeuwende menigte en biedt deze mannen - je houdt het niet voor mogelijk - zijn twee dochters aan om met hen te doen wat ze willen! Maar Petrus zegt in 2 Petrus 2:6-10 dat Lot een rechtvaardige is. Hoe rijm je dat? Hoe ver kun je gaan, of zakken?

In Genesis 18 deed Abraham een beroep op de rechtvaardigheid van God, maar in Genesis 19 lezen we dat God Lot redde op basis van Zijn barmhartigheid en genade.

Vraag 1

Als Lot wordt bevrijd, vraagt hij of hij naar Soar mag, een klein stadje in de bergen. Is het niet bijzonder dat Lot die eerst koos voor het (water)rijke Sodom dat hem veel rijkdom kon geven, nu, na de vreselijke gebeurtenis en zijn redding, kiest voor Soar, wat kleinheid betekent, gering,

onbeduidend. Is dat een ommekeer of niet? Eerst zich uitstrekken naar weelde maar vervolgens gaan voor veiligheid en rust zoeken in het kleine maar betekenisvolle, van aardse rijkdom naar geestelijk welzijn. Herken je ook in je eigen leven dat de aardse verlangens minder werden en plaatsmaakten voor geestelijke rijkdom? Zo ja, gebeurde dat langzaamaan in de loop van de tijd of door een bijzondere gebeurtenis?

Vraag 2

Als het jou niet beheerst, is er niks mis met rijkdom, je kunt er zelfs heel goede dingen mee doen, maar iets loslaten kan moeilijk zijn, tijd kosten. Heb jij dingen die je wel wilt loslaten, of waarvan je vindt dat het moet omdat het je remt in het volgen van Jezus? Hoe ga je daarmee om?

Vraag 3

Een van de engelen had bij de vlucht gezegd: 'Kijk niet om en sta nergens in de vallei stil.' Lots vrouw keek wel om en overleefde dat niet. Hing ze nog aan Sodom dat ze achteromkeek? Omkijken, terugkijken, het is zeker niet altijd verkeerd. Het kan je helpen en motiveren als je weet waar je vandaan komt, het kan je ook doen groeien in je dankbaarheid. Maar hier is het fout gegaan en verkeerd afgelopen.

Waarom zou het hier zo dramatisch afgelopen zijn?

Wanneer en om welke redenen kijk jij wel eens achterom? Wat doet dat met je?

Vraag 4

In vers 22 staat: '*Vlucht daarheen en haast u, want tot u daar aangekomen bent kan ik niets doen.*'

Bijzonder dat in dit geval (de engel van) de Almachtige niets 'kan' doen voordat de rechtvaardige Lot in veiligheid is.

Wat zegt dat over God?

